

บทที่ 1

บทนำ

กาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีผู้บริโภคในรูปแบบต่างๆ เป็นจำนวนมาก อาทิ เครื่องดื่ม สารให้กลิ่น หรือส่วนผสมในอาหาร เป็นต้น ในประเทศไทยต้นกาแฟจะเริ่มให้ผลผลิตประมาณ 2-3 ปี หลังจากปลูก ออกดอกตามข้อของกิ่งแขนง สามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่อผลผลิตมีอายุ 6-9 เดือนหลังดอกบาน ให้ผลผลิต 90-120 กิโลกรัมต่อไร่ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรถึงปีละ 10,000-15,000 บาทต่อไร่ (อักษร และ พงษ์ศักดิ์, 2537) ประเทศที่ผลิตกาแฟมากที่สุด คือ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม อินโดนีเซีย โคลัมเบีย และอินเดีย เป็นต้น (Bacon, 2005) กาแฟที่นิยมในปัจจุบันและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ คือ กาแฟอาราบิกา (*Coffea arabica* L.) มีการซื้อขาย 70 เปอร์เซ็นต์ (Castro and Pierre, 2006) และกาแฟโรบัสตา (*Coffea canephora*) มีการซื้อขาย 30 เปอร์เซ็นต์ (Eira et al., 2006) ในหมู่เกาะฮาวายมีการผลิตกาแฟในรูปของ green coffee (ลักษณะสีเขียวอมฟ้า) มีการขยายตัวจาก 2 ล้านตัน ในปี 2535 ไปเป็น 7 ล้านตัน ในปี 2547 (Bittenbender and Smith, 2008) แสดงถึงการผลิตกาแฟที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนในประเทศไทยในปี 2556 มีผลผลิตรวมประมาณ 37,460 ตัน และในปี 2557 มีผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นเป็น 38,463 ตัน ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) สถานการณ์ที่ผ่านมาการถกเถียงกันว่าการผลิตกาแฟในระบบเคมีทำให้เป็นมลพิษกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้การปลูกกาแฟในระบบอินทรีย์มีการขยายตัวมากยิ่งขึ้น (Sui et al., 2007) สำหรับกาแฟอินทรีย์เป็นกาแฟที่เพาะปลูกโดยไม่ใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช นับเป็นสินค้าเกษตรที่มีอนาคตไกล ซึ่งในต่างประเทศมีการนำเข้ากาแฟอินทรีย์เป็นจำนวนกว่า 777,000 กิโลกรัม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2546 (ปรัชญา, 2537) และราคาของผลผลิตกาแฟอินทรีย์ที่มีราคาสูงกว่ากาแฟที่ปลูกทั่วไปถึง 20 เปอร์เซ็นต์ (Cuadra and Rydberg, 2006) จึงทำให้เกษตรกรสนใจการปลูกกาแฟอินทรีย์เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

ในปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความใส่ใจในด้านสุขภาพมากขึ้น การเลือกซื้อสินค้าที่ปลอดภัย และมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรในระบบอินทรีย์ เนื่องจากราคาของผลผลิตที่สูงกว่าผลผลิตที่ใช้สารเคมี การผลิตที่ไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ ไม่เป็นพิษกับสิ่งแวดล้อม และส่งผลให้มีความยั่งยืนในระบบนิเวศ การหาวิธีให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพ และใช้ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันในด้านของกำลังการผลิตและคุณภาพผลผลิตกับนานาประเทศได้ทั้งปัจจุบันและในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอายุของกิ่งกาแฟอาราบิก้าที่เหมาะสมในการเสียบยอด
2. เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตทางด้านลำต้นของกาแฟอาราบิก้าหลังจากเสียบยอด
3. เพื่อศึกษาชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของกาแฟอาราบิก้า

ขอบเขตของการวิจัย

1. ทำการศึกษาอายุของกิ่งกาแฟอาราบิก้าที่เหมาะสมต่อการเสียบยอดโดยศึกษาระยะกิ่งอ่อนและกิ่งแก่
2. ทำการศึกษาการเจริญเติบโตของกาแฟอาราบิก้าที่เสียบยอดแบบกิ่งอ่อน กิ่งแก่ และไม่เสียบยอด
3. ศึกษาชนิดและอัตราของปุ๋ยอินทรีย์ที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกาแฟอาราบิก้าโดยการเปรียบเทียบชนิดของปุ๋ย ได้แก่ ปุ๋ยมูลวัว ปุ๋ยแฉะ และปุ๋ยมูลไส้เดือน และอัตราการให้ปุ๋ยที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของกาแฟพันธุ์อาราบิก้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือที่ระดับความสูงประมาณ 800 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงอายุที่เหมาะสมของกิ่งพันธุ์ที่ใช้ในการเสียบยอดเพื่อการขยายพันธุ์เพื่อรักษาสายพันธุ์บริสุทธิ์
2. ทราบถึงลักษณะการเจริญเติบโตของกาแฟอาราบิก้าที่เสียบยอดแบบกิ่งอ่อน กิ่งแก่ และต้นกล้าจากการเพาะเมล็ด
3. ทราบถึงชนิดและอัตราปุ๋ยอินทรีย์ที่เหมาะสมต่อการปลูกกาแฟอาราบิก้าในเขตภาคเหนือที่ระดับความสูงประมาณ 800 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง
4. ทราบถึงเวลาเปิด-ปิดปากใบของกาแฟอาราบิก้า เพื่อนำไปปรับใช้ในการพ่นธาตุอาหารทางใบเพื่อผลผลิตที่มีคุณภาพ